

БУЖОВИНА

ПРЕДПЛАТА

на „Бужовину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ вилосить:
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горвіца в Чернівцях, ул. головна ч 17.

ВИХОДИТЬ:

у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Бужовини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всі дописи адресувати належить. — Бюро редакції отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

КОНГРЕС

немадярских народностей в Будапешті

відбув ся — як заповіджено — дня 10. с. м. Угорське правительство дозволило помимо відраджуваня Мадяр-шовіністів на відбуте того конгресу яко віча з характером прилюдним під услівем, що аранжери того віча відповідають за порядок і за те, що на вічу не буде обговорювати ся жадна незаконна справа. Аранжерам ішло о те, щоби задемонструвати против тяжкого мадярского гнету, а друге, щоби знайти спільну програму діланя для угнетених народностей. Ініціаторами конгресу були Румуни семігородські; і то не дивно, бо власне той триміліоновий нарід відчуває гнет мадярский найтяжше. Правда, до теперішнього незавидного положеня політичного і національного причинили ся й самі Румуни своєю політикою абстіненції від року 1881 почавши. Они думали, що обструкцією зможуть добитися справедливости, а тимчасом надія їх завела. Тоді можна було ще дещо ратувати, а так Мадяри взяли все в свої руки — на 412 послів е аж 392 послів-Мадяр — і переходили з цинізмом над всякими справедливими жаданями не-Мадярів до порядку дневного. Але так дальше йти не може, бо національне питане, котре тепер підносять три міліони Румунів і два міліони Словаків, не дасть ся убити могучим сло-

вом правительства угорского. Тому умірковані Мадяри, між ними навіть син Кольмана Тіси, шукають modus vivendi з немадярскими народностями. Найбільше скористають на тім безперечно Румуни. — Але й день конгресу був досить незручно вибраний. Кілька день перед конгресом був румунський король Кароль прийнятий в приятельский спосіб в Ішли; кілька день по конгресі має зійти ся в Брукселі парламентарний конгрес, на котрий Мадяри висилають численних своїх заступників; надто в посліднім часі знана ліга культурна в Румунії підупадає. З сих причин політичні круги переконані, що той конгрес не буде мати політичного значеня і чим високопарнійші резолюції, тим більше вийде все в користь Мадярів. Румунам не остає ся нічого иньшого, як залишити свою пасивну політику і при слідующих виборах вислати до угорского парламенту своїх заступників, котрі будуть мусіли серед тяжкої борби вставляти ся за справедливыми жаданями угнетених народностей.

Мадяри ставляли конгресови всякі можливі трудности і в сій цілі підкупили деяких Румунів, Сербів і Словаків.

На конгресі не явили ся угорські Русини і Німці, перші задля повної застої в житю народнім, другі задля компромісу з ліберальним правительством. Комітет зложений з 45 членів (по 15 з кожної народности), впускав лише своїх

людей за картами всупними. Але поліція впустила без карт своїх шпіонів і комітет мусів їх викидати. На конгресі не вільно було говорити ні по мадярски ні по німецьки. Перед зборами відбув комітет довшу нараду над рефератами і остаточно вирівняно деякі різниці поглядів, так що зборам предложено до ухвали готові резолюції. Голосовано куріями, се значить кожда народність окремо.

Збори зачали ся по 2-ій годині з полудня. У вступній мові зазначив Румун Манґра, що зібрані не ґравітують до заграниці, лиш в повній преданности до Е. В. цісаря хотять обставати за своїми інтересами національними. Вибрано трех президентів: Румуна Юрія Попа де Басеште, Серба Михайла Політа і Словака д-ра Павла Мудрона. Кождий з них говорив до зібраних в своїй рідній мові.

Першою точкою нарад була адреса до цісаря, котру прийнято без дискусії і серед оживлених окликів. Адреса звучить: „Ми Румуни, Сербі і Словаки зібрались нині в столиці, з вродженими чувствами любови і вірности для Вашого ціс. і кор. Величества, яко хоронителя всіх народів Угорщини. Прийміть В Величество заявлене нашого найглубшого поважаня і преданности“.

Відтак по двогодинній перерві відчитано програму і дотичні резолюції.

МУЖИК.

Нарис

ОЛЬГИ КОБИЛЯНСКОЇ.

— 0 —

Кілько разів чую реґементову музику, все пригадує ся мені одна пригода з молодих літ. Се діяло ся в однім великім місті в місяці серпню і як раз в полудневій порі.

Я знаходив ся в товаристві паньских польских дам і оглядав прегарні ручні роботи, що мені їх показували. Були се на темнім аксамітнім тлі штучно і дуже ґустовно виґафтовані гірлянди цвѣтів, китиць і арабесок.

Я говорив їм кусливі фрази, бавив! таки-ми-ж дотепами, а они „кололи“ мене.

Одна з них раппа Wanda (в неї були ніжні, плекані, аристократичні руки. — Німець, був би назвав їх „durchgeistigte Hände“) говорила дуже много про освіту, про гуманність, про чуте, стояла зі мною майже завжди на воевній стопі і звала мене глумливо: Гейном.

До сегоднішної днини не знаю, що споводувало мене тратити з нею стілько часу...

В сміхах і жартах зачули ми нараз, не-

мов реґементову музику. Раппа Wanda метнула ся немов мотиль до скляних бальконових дверей, спрятаних за тяжкими, пайшовими драперіями, і ми вийшли всі троє на балькон, розглядаючись з веселою цікавостію на всі сторони в долину.

З одної побічної широкої улиці висипала ся під тактовними звуками музики темна, правильно і рівно-однаково ступаюча, довга маса людей — військо.

Звичайно indigo-сині, а тепер запорощені блюзи і уніформи здавали ся сивими. Сонцем опалені і в утоми і голоду також потемнілі обличя людей видавали ся мені мало що не чорними.

Ступанє сеї маси — одностаїне, важке, механічне, яке-ж характерестичне і як тяжко его забути!! Ні, як раз тепер не були се люди. Се був якийсь математично до купи зложений механізм, котрого душу становив сухий такт музики, і котрий порушав і двигав все вперед се ціле діло штуки і насильства.

Один однісенський член сего механізму, саме в посліднім ряді одного відділу, не виконував своєї задачі. Чоловік той був меньший і слабший від своїх камратів, не держав чи не міг з ними кроку держати і остаючись все о крок позад них, храмав.

Мої очі впилились в его величезні, грубі

з сухоти аж почервонілі шкіряні черевики, і я собі уявив на его носі глибоку рану. Се уявлене викликало у мене миттю множество найприкрійших спогадів з войскового житя. Я згадав всей труд его і всю утяжливість служби его. Згадав брутальність поведєня деяких наставників, брутальність майже казочну, а до того не описану муку простого, до військової служби не привченого, до свободи привикшого селянина — его жаль і тугу за своїм тихим і протим сьвітом — і мене зацікавило обличє нездатного вояка.

На нїм мусіло бути щось вирите, якесь рода терпінє, ступінє або може німий ушір? Однак сонце жарило так сильно, що я прижмурив на хвильку очі, і заслоняючи їх рукою, бачив лиш, як він болючу ногу волік на силу за собою...

— Що за прегарний образ! — кликнула біля мене стояча Полька з інтузіазмом. — Ах Вандо.. он там на чолі послідного відділу — бачиш того офіцира з піднятою шаблею? — Ох так нехай би ішли всі наші на наших вогорів.. ох Вандо!!

— Я бачу, Ядвіґо. Однак — не вважаєш? Цілий образ споганює в посліднім ряді храмаючий хам!

Мені бухнула вся кров до лиця і я споглянув на них. На їх гарних сьвіжих устах

Програма обнімає двадцять точок а зміст єї єсть того рода:

„Придержуючи ся етнічних відносин і історичного розвитку Угорщини, іменно, що Угорщина не єсть такою державою, котрій один нарід може надати національний характер, а противно, що лиш загал народів сполучених в одну цілість може се зробити, — хотять заселяючи Угорщину Румуни, Словаки і Серби з етнічних відносин і історичного розвитку Угорщини витягнути ті всі консеквенції, котрі єсть потрібні для адміністрації державної з огляду на удержане і розвиток поодиноких народів Угорщини. Розклад угорської держави, який повстав з етнічних відносин і історичного розвитку, виключає, щоби одинокий нарід, котрий навіть не творить більшости державної, міг прикладати до себе атрибути загалу населеня. Лиш загалом всі народи Угорщини прислугує право ідентифікувати ся з державою. В наслідок сего все те, що хотять назвати мадярско-національною ідеєю державною — приписуючи атрибути одиниці державної лиш одинокому остаючому в меншости народи, а змагаючи підчинити собі при помочи узурпованої влади державної всі прочі находячі ся в більшости народи Угорщини — суперечить з етнічними відносинами Угорщини і єї розвитком, а заравом грозить услівям істнованя прочих находячих ся в більшости народів Угорщини. Для оборони против сеї небезпечности, котра вже промавляє фактами, а змагає до знищеня условій істнованя находячих ся в більшости народів, заключають Румуни, Словаки і Серби Угорщини, при задержаню своєї дотеперішної програми національної, союз в тій цілі, щоби всіми законними средствами боронити права дотичних народностей і надіють ся, що до сего союзу прилучать ся також Русини і Німці Угорщини. Бо сей союз не містить в собі нічого незаконного, але противно змагає поставити законними средствами відносини Угорщини на природну основу. Сей союз не виключає, що кожда народність в рамках своїх спеціальних відносин може змагати до розвитку, а союзні народности прирікають собі взаїмну підпомогу в тих змаганях.

Румуни, Словаки і Серби не можуть бути вдоволені законом о народностях з 1868 р. Сей закон очевидно лиш на се видано, щоби з огляду на відносини Мадярів до прочих народностей служив покривкою перед заграницею. Впрочім єго не придержує ся і тим самим він єсть ілюзоричний. Але як довго се закон, треба єго уважати. Однак скоро ті народности зможуть мати заступників в парламенті, то будуть старати ся о зміну сего закона після засад наведених в сій програмі. Народности находять ся в тім сумнім положеню, що не можуть брати участи в законодавстві угорської

третів ще погіршливий усьміх, а очи раппу Wandy — великі миготячі зорі — дивили ся холодним поглядом в діл.

— В моїх руках находив ся ще „Konrad Wallenrod“, котрого — входячи на балькон забув я положити на столі. Тим шпурнув я, не тямлячись з якогось раптового майже бурливого роздражненя, паням перед ноги, і склоняючись з лиховістним усьміхом звернув ся до дверей.

Пані Ядвіга повздержала мене паньским рухом.

— Не знаю, мій пане, якого рода думки заволодли вами в тій хвилі — сказала з ледяним супокоєм гордо. — Однак як сьмієте забувати, що находите ся ся в нашім товаристві?

— В чиім товаристві? — спитав я.

— В товаристві П о л ь о к! Не забудьте сего на другий раз!

У відповідь склонив ся я лиш іронічним уклонім і пішов. Але ніколи — і до смерти ні! — не забуду тону, в котрім прозвучали в слід за мною слідуючі слова:

— To chłop, Jadwigo...

— Rusin, Wando!...

держави, але що Угорщину уважають доменою кожного поодинокого народу, то власть державна старає ся надати парламентові характер заступництва держави з різними народностями.

Відтак союз стоїть за заведенем загального, рівного і тайного права виборчого. А що повинна бути запоручена свобода в кождім напрямі, то союз домагає ся свободи віроісповіданя і з того погляду буде змагати всіми законними средствами до ревізії церковно-політичних законів, тим більше, що ті закони єсть звернені против національного життя поодиноких народів. Союз бажає, щоби до заступництва своїх інтересів мав іменованого короною міністра без теки, на подобу міністра креованого для Хорватії і Славонії. Для осягненя тих цілей буде союз заступлений постійним виділом, аложенім з відпоручників трех народностей. Рівнож буде союз старати ся о свободне виконуване права зборів, а взгядно о видане демократичного закона зборів і стоваришень — о знесенє судів присяжних або о перенесенє їх в місцевости, де можна вести розправу без товмача — і о удержанє церковної автономії. Вкінці має союз заняти ся справою виготовленя пропамятного письма, котре буде предложене цісареві, а буде містити постуляти що-до квестії національної.

Всі резолюції прийнято без дебати. Правительственний комісар заявив раз при ухваленю адреси, а в друге прикінці нарад, що ті ухвали виходять від зібраних на вічу, а не від конгресу. Віче, котре відбуло ся поважно і спокійно, закінчив Румун Попе пращальною промовою. Викинені задля браку вступних карт особи написали і оголосили сейчас протест против конгресу. Підписані єть народні зрадники, між ними є також рускі москвофіли. Але на тім вартість конгресу не тратить. хоч мадярські газети з того вносять, що конгрес хибив своєї цілі.

Директива для урядників державних.

Предеїдатель в Раді міністрів і міністер справ внутрішних гр. Кільмансеґ видав на основі ухвали ради міністрів слідуючу директиву зі взгяду на береженє тайни урядової і виконуваня загального державно-горожаньского права урядниками державними:

Неоднократні приклученя показують потребу, щоби урядники державні у всіх своїх кругах корестно понимали виконуване загальних прав горожаньских і щоби всі члени сего стану мали перед очима становище, яке під сім взглядом займає правительство.

Взагалі нема ніякого сумніву, що урядникам державним прислугують основані на істнуючій конститутції і законах державних загальні права так само як і другим горожанам державним і дозволяють їм в міру тихже участь в житю публичнім. Але так само нема сумніву, що на урядників державних вкладає їх уряд і їх служба присяга окремі обовязки, котрих нарушенє потягає за собою нагану після істнуючих приписів дисциплінарних, що они для того при виконуваню прислугуючих їм прав горожаньских мусять накладати на себе то обмеженє, яке впливає з їх службових відносин.

Єсть н. пр. яєним, що прислугуюче загально горожанам держави право свободного переносеня ся з місця на місце, мусять зовсім природно обмежати ся в наслідок їх обовязку урядового і они мусять перебувати в тім місци, де служать. Урядник державний находить ся взагалі в тім положеню як член других публичних кругів фахових людей, котрі — як то єсть у тих, що належать до стану духовного або войскового — задля своїх окремих станових і фахових обовязків мусять держати ся в певних лиш для їх стану важних границях.

В натурі відносин службових, до котрих урядники державні в наслідок свого вступленя добровільно належать, лежить особливо то, щоби они мали завсїгда перед очима обовязок тайни урядової, на котрий присягали. При сій нагоді треба з вагою пригадати, що то зовсім не полишає ся свободному осудови поодиноких урядників, судити, котрі із звістних єму урядово фактів або подій треба в інтересі службовім держати в тайні, але противно, що такий осуд єсть полишений лиш покликаним до того настоятелям і начальникам урядовим.

Загальні права, котрі в публичнім житю насамперед треба брати на увагу єсть право свободного висказуваня своєї думки, право петицій, право товариств і зборів і політичне право виборче.

Право висказувати свободно свою думку в законних границях признає ся і урядникови державному. Але в справах, котрі дотикають єго службових відносин, або котрі мав він на году пізнати лиш яко особа урядова, мають бути для него міродайними лиш єго приписи службові і єго присяга службова. Так само суперечило би то елементарним понятям конечної поваги і дисципліни в організмі властей, коли розпорядженя властей підвластні їм органі піддавали неприхильній критиці, котра добувала би ся наверх, як також, коли-б в случаях, в котрих урядники чують ся обидженими своїми начальними властями, порушували публично відносини виходячі з відносин їх службової звязи, через що виходило би аж надто яєно наверх намірене не допустити до того, щоби такі справи осуджували і оціняли покликані до того в першій лівні чинники т. є. службові настоятелі.

Таке поступованє не даєть ся погодити з удержанем порядку в службі, і правительство не може єго терпіти.

Також і право петицій, прислугуючи урядникам державним яко горожанам, має бути їм позістати запорученим, а лиш мають бути недопущені ті форми єго виконуваня, котрі не годять ся з становищем і повагою стану урядничого. Зі взгяду на то, не можна іменно удобрати, щоби з кругів урядничих устроювано публичні або загально приступні збори в тій цілі, аби розважити петиції маючі на оці деякі інтереси станові, щоби їх укладати, як також, щоби ухвалені постанови з поминенем начальних властей, подавати до відомости правительству, от хоч би в дорозі тіл репрезентативних.

Таким поступованем ослаблює ся природна і дисциплінарна звязь межі урядниками і їх начальними повагами, та квестіонує ся независимість стану урядничого супротив політичних рухів партійних. Єсть в тім також і зневага загально важного припису, після котрого урядники єсть обовязані свої бажаня і жалоби подавати в дорозі службовій т. є. через своїх безпосередних настоятелів, покликаним до рішаня властям, котрі єсть обовязані о скілько можна пильнувати інтересів своїх підвластних. Згаданого припису службового не треба й тогди спускати з ока, коли поодинокий урядник або кількох роблять ужиток з признаного їм конститутцією права петиціонованя.

Правительство звертаючись против остенсивних і противних дисципліні форм петиціоновань, не думає ніяк виступати против тих прав, які признає і членам стану урядничого загально запоручене право товариств і зборів в цілі відповідного і достойного заступованя своїх окремих інтересів станових. Коли товариства засновані державними урядниками для виконуваня сих загальних прав і скликані збори будуть обмежати ся на інтересовані в тім круги фахові і змаганя урядників в них будуть розбирати ся достойно і предметово, то й правительство буде такі надходячі до него від тих товариств бажаня і жалоби розважати з неупередженою прихильністю.

Але збори, в котрих внутрішні справи стану урядників державних стають ся предметом публичної агітації, а поодинокі партії політичні завзивають ся на оборонців урядництва,

утрудняють правительству вдоволити предк-данним тим способом жаданям.

Наконець що-до політичного права вибор-чого, яке має кожний урядник державний як горожамин державний управнений до вибору, то вже сам обовязок стану не дозволяє йому виконувати в той спосіб, котрий містить в собі демонстративні або з его станом і з его присягою негідні діла. Таким було би, коли-б урядник державний підчас відбуваючих ся для безпеки свободи виборів при тайнім голосо-ваню виборах, ставав в однім або другім на-прямі на становищі партійнім, або ще може при тім розвивав і агітаційну діяльність.

Таким виконуванем права виборчого ста-вить ся урядник в ряди політичних борців і позбавляє себе конечної об'єктивности, котра єсть найважнішим умовом для сповнення обо-в'язку его звана.

Коли отже виконуваню загальних полі-тичних прав урядниками державними не ста-вить ся ніяких даше сягаючих границь, як їх вимагають природа і окремі обовязки відно-син службових, то з другої сторони правитель-ство обовязане і готове в інтересі охорони ди-ципліни і очищення публичної адміністрації від всякої тіни партійности і упередження по-ступати з цілою строгістю против урядників, що не зважали би на то, до чого суть обов'язані в міру повисших виводів.

Дрібні вісти.

Чернівці, дня 14. серпня 1895. р.

Вибори до галицького сойму вже розписані, а іменно з округів виборчих громад сільських на день 25-го вересня 1895, з округів виборчих міст і комит. торговельно-промислових на день 30-го вересня 1895, а з округів виборчих більших повістостей на день 2-го жовтня с. р.

Іменованя. При черновецькій фінансовій ди-рекції іменовано титулярного надсвітника Оска-ра Кокштайна дійстним надсвітником, світника Івана Маєра титулярним надсвітником, рахунко-вого світника Леопольда Лайфера рах. надсвіт-ником, титулярного надінспектора Карола Германа дійстним надінспектором, а комісара Сандика надкомісарем. — Львівське намістництво іменувало ад'юнкта будівництва Ант. Гончарчика в Надвір-ній комісарем нагляду парових котлів для повітів надвірнянського і богородчанського. — Президія галицької крайової дирекції скарбу іменувала скарбо-вих конценістів: Іл. Кохановича, Ів. Домбровско-го, Ад. Менсовича, Лонг. Тота, Павла Дзьонинь-ського, Марка Кліга, Вікт. Якубовського, Ад. Кось-мівського податковими інспекторами, а концен-тових практикантів: Володисл. Наймана, Стан. Ко-кошинського, Ник. Левковича, д-ра Ант. Черп-халу, Йос. Дуду, д-ра Жигм. Вігнера, Володим. Липецкого, Казим. Людвіга, Меч. Нендзовського, Алекс. Висньовського, Ів. Шимуська, Ром. Маль-хера, Стан. Таласевича, Тад. Сливинського, Сим. Пильного, Ів. Гаєвського і Генр. Ліхтенштайна конценістами скарбовими.

Перенесеня. Львівська дирекція почт і те-леграфів перенесла офіціала поштового Фр. Грена зі Львова до Тернополя, а асистента поштового Фр. Балазинського з Тернополя до Львова.

Зміна властителя. Маєток Чортків (місто) продав гр. Вітолд Волянський сестрам мило-сердия для фундації убогих запису Еронима Са-довського.

Замах анархістичний. Товариство гірни-че в Анш обходили сям-днями торжественно 50-літній ювілей служби свого директора інжи-нера Вілемена. В хвили, коли з костела в Обер-хіркурт виходила громада інженерів і акціонерів з ювілатом на переді, стрілив анархіст 26-літній Кліментій Декур пять разів до ювілата з револь-вера і ранив его в голову і в руку. Анархіст мав в другій руці бомбу, котру хотів кинути і тим улекшити собі утечу. Однак бомба вибухла скорше, заким анархіст міг виконати свій намір,

і висадила его самого на два метри у воздух, а коли упав на землю, був уже збезображеною масою. Случайно був при тій пригоді батько анархіста, а наблизивши ся до трупа сина, кон-нув его ногою і закликав: „Нужденна каналіо!“ Причиною замаху мала бути лична месть за те, що директор Вілемен свого часу відправив був Декура зі служби. Директор Вілемен імовірно виздоровіє.

Визнавець Толстого. Заступник військового лікаря др. Беля Скарван не хотів яко фанатич-ний визнавець науки Толстого служити даше у войску яко лікар, бо не годив ся з мілітариз-мом. Війсковий суд в Кошицах розбирав его стан умисловий, а потім засудив его на утрату рангі, три місяці в'язниці, а по відсидженю своєї карп має решту служби відбути яко звичайний воєк в лінії, надто втратив ще й диплом докторский за згодою університету в Ісбруці.

Жидівський фанатизм. В Перемишлі нака-зало тамошнє міске бюро здоровля привести ті-ло пок. Цайлера, котрий нагло помер, до тру-парні. Приїхав санітарний віз з хрестом відзна-кою жєневської конвенції. Згромаджена перед домом Цайлера товпа жидів спротивила ся, коли хотіли трупа внести до воза, бо — як казали — то противить ся їх релігії, щоб жид спочивав під згаком хреста. Опір був такий сильний, що при-кликано поліцію. Але й супротив поліції товпа поводила ся ворожо і було би певно прийшло до ворохобні, коли-б не надійшов міський лікар др. Трибульц, котрий дозволив, щоби трупа Цайлера перевезено на простім возі. Вправді поліція арештовала одного з найголосніших жидів, але вінци уступила перед зухвальством жидів.

Отсе нагорода! Один подорожний їдучи зе-лізницею, згубив в дорозі між Краковом а Льво-вом 50 тисяч зр. та з розпуки мало не одурів. Гроші сі найшов один з кондукторів їдучих сим поїздом, на землі перед возом, а віддаюч їх властителеви, дістав знахідного — ...20 крей-царів!..

Рада для рільників. Один з лікарів п дає дуже цінні вказівки для людей, котрі мусять підчас великої спеки працювати в полію. Дотепер втримували ся робітники, особливо підчас жнив, від питя води, щоби не пити ся більше. Після гадки того лікаря таке поступованє дуже шкід-ливе для здоровля. Бо спрага є немов осторо-гою, що організм людський траить потрібні до відживаня плини і що зближає ся висиханє тка-нок кровоносних а власне наслідком того є ча-сте пораженє сонцем. Отже для того треба пити воду, а надто треба пити помалу. Дуже здорово, додавати до води квасу цитринового, бо то га-сить спрагу і зміцняє жолудок. Пите горячих напיתків, особливо горівки, підчас спеки дуже нищить здоровє.

Підземний трамвай електричний. В жаднім американським місті нема тільки електричних зе-лізниць, як в Бостоні В останнім часі рух там ще збільшив ся і став ся перешкодою для поїздів і перехожих. Для того заряд міста рішив будувати під землею шлях для електричного трамваю, особливо в тих ділянках, в котрих в певній порі дня зростає рух повозів і проходів так, що перешкаджає рухови електричних трам-ваїв. Щоби не було нещасних пригод, зарядже-но будову підземного трамваю електричного на просторі кілька тисячів метрів.

Шеста часть світа. На засіданю міжна-родного з'їзду географів у Лондоні заявив гео-граф Боргревенг з Норвегії, що він віднайшов шесту часть світа. Земля та лежить на полудне-вім бігуні і єсть два рази така велика як Євро-па. Там находить ся багато рослин і мінералів, а особливо багато там гуана, т. є. перегнивших уже частий птиць і звірят, котрими можна зем-лю дуже добре гноїти. На другий рік виїде Боргревенг туди при помичи Англії, котра хоче ту часть землі для себе здобути. Ще їй мало того, що має.

Рідка ліцитація. З Вятки в Росії доносять, що там незадовго будуть ліцитувати цілу во-лость. В адміністраційній касі Караксалинської

волости було зложених 4000 рублів для сиріт; коли-ж вимовлено ті гроші, покалато ся, що в часі є лише 600 рублів. Начальник повіта зака-зав волости решту грошей десь видобути і vlo-жити, а сам пішов до відпустку. Тепер прийшов судовий наказ до волости, 4000 рублів запла-ти, бо в ниньшій разі буде ліцитувати ся ціла во-лость разом з 32 селами.

Величезний діамант. З Ріо де Жанейро до-носять, що в Порнаньо, головнім місци американь-ських піль діамантових, знайдено чорний діамант надзвичайної величини. Він важить 3100 карат, отже о 2129 каратів більше, як найбільший до-си знаний діамант. Великан-діамант є власностию одної французкої фірми, когра тепер з бразилі-йським правительством провадигь переговори, щоби той діамант закупили для музея в Ріо де Жанейро.

Хитрий... Один кравець париский ужив д-уже доброго способу, щоби пізнати клієнтів, котрі не можуть платити. Оголосив він в часописях, що дуже богата, красна панночка хоче віддати ся, однак просить о присланє фотографії і озна-ченє довгів. Розуміє ся — листів з фотографі-ями і довгами наспіла тьма-тьмежна, а хитрий кравець знає тепер добре: котрому паничеви скредитувати, а котрому ні...

Література а... солома. Новочасна лігера-тура спотребувала дуже багато... дерева і соло-ми Европа вирабляє річно 34 мільонів сотнарів паперу, іменно 22 мільонів сотнарів з шматок і 12 мільонів сотнарів з дерева і соломи. Річно їде на ту ціль 280 мільонів кілограмів соломи і 50 мільонів кілограмів дерева. Вартість ви-робленого на цілім світі паперу представляє суму 2³/₅ мільярдів рублів, з чого ²/₃ припадають на Европу і Америку. Дерева і соломи виходить на то за вісім мільонів рублів. Чи то надмір дерева і соломи в папери причиною, що гарні повісти писані на тім-же папери сугь так часто... соломя-ні і дерев'яні?...

Склянні доми. В Сполучених Державах бу-дують від від кількох років склянні прозорі до-ми, котрі звичайно служать на поміщенє бюр, магазинів і т. п. Се є європейське винайденє, але перше уживає ся его в Америці. Доми ті бу-довані з склянних табличок, видутих як фляшки; ті таблички надзвичайно легкі, а притім міцні і витривалі, їх лучать з собою поргляндським це-ментом. Склянні доми виглядають дуже ефективно.

Голодова криниця Після донесеня Antiqui- täten Zeitung в Вестинген находить ся коло Штайн в княжестві Вадиньським криниця, котра мала воду лише в роках голодових, а іменно в роках 1563, 1571, 1656, 1699, 1741, 1761 і 1816. В останнім році було тільки води, що могла обертати колеса млина. Кожний зі згаданих ро-ків відзначував ся неуроджаєм і великою до-рожнею.

Мілітаризм. „Friede“, орган німецького то-варства мира, подає спис довгів державних і війскових, з котрих виходить, що європейські в йска помножили ся з 7.203.000 на 21.597.000 воєків. Дов-ги державні зросли відповідно на 123.240.000.000 франків.

Одоль, средство до полоканє зубів, фабри-кантом так дуже захвалюване, складає ся після хемічного розбору д-ра Шнайдера з сальолою, са-харини, алькоголю, оліюку мяткового і малих скількостий, ниньших ароматичних частий. Все разом варто у фляконах, в яких одоль продають, не більше як 19 кр., а фабрикант каже собі пла-тити 1 зр., а навіть 2 зр.

Померли: В Лондоні, дня 5. с. м. Фридрих Енгельс, один з творців соціалістичної теорії, в 75-тім році життя; — у Львові, Іван Свобода, апт-кар і бувший бурмістр місточка Грималова, в 54-ім році життя; — о. Михайло Бачинський, св'ящен-ник-ювілат, парох Запорова, деканата львівско-го, в 73-ім році життя, а 52-ім св'ященства; — о. Іван Мандрила, гр. прав. парох в Радівцях, в 77-ім році життя.

ТЕЛЕГРАМИ „БУКОВИНИ“.

Софія, 14. серпня. Митрополит Климентій попросив князя зараз по приїзді его о авденцію для себе і депутації. — Князь приймав сьогодні депутацію на авденції. Перед тим була одностороння нарада між князем і митрополитом Климентієм. Потім митрополит представив депутацію, котрій князь теплими словами подякував в своїм імені і в імені народу за тактовний і льоблящий спосіб, в якій они сповнили свою місію в Росії. Митрополит підніс у відповідь, що він і его товариші підняли ся яко болгарські патріоти тої місії, котру треба завдячувати мудрій ініціативі князя. Коли їх місія повела ся і болгарському народови принесе хосен, то завдячує депутація сей результат з одної сторони довірю князя, его правительства і народа, а з другої сторони милостивій зчливості російского царя і любови російского народу.

Петербург, 14. серпня. Російский посол в Парижі барон Моренгайм одержав з нагоди свого 50-літнього службового ювілею ордер сьв. Володимира першої кляси враз з царским письмом, в котрім цар захвалює роботу посла, котра змагає до піддержування добрих відносин між Роснею і Францією, а тим самим і до скріплення загального мира.

Відень, 14. серпня. З півурядових кругів довідуємо ся, що між князем Фердинандом і митрополитом Климентієм наступило непорозуміння.

Софія, 14. серпня. „Свобода“, орган партії Стамбулова, потверджує, що в найблизшій часі наступить сполучення сторонників Стамбулова і Радослава.

Білгород, 14. серпня. Урядовий *Videlo* одержує з Софії вість, що в болгарських кругах двірських є нам р оголосити незалежність Болгарії.

Льондон, 14. серпня. Лорд Сальсбері пояснить в новій Палаті становище правительства до різні в Хінах.

Передплатників, котрі в доручуванню „Буковини“ добачать якусь неправильність або котрим не достає якого числа, просим о се зараз подавати нам до відомости. Реклямація бракуючих чисел увільнена від оплати порта.

„ДНІСТЕР“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові,
улиця Валова ч. 11.

засноване на підставі концесії ц. к. міністерства справ внутрішніх з дня 9. грудня 1891. р. ч. 22751, розпочало свою діяльність дня 15. н. ст. вересня 1892 р.

„Дністер“, опертий на засаді взаїмности своїх членів, обезпечає всяке майно движиме і недвижиме против шкідливого впливу вогню під найприступнішими умовами і почислює можливо найнижші премії.

Всякі шкоди ліквідують ся і виплачують ся сейчас по пожарі.

Зголошення о уділенні агенції в місцевостях, де нема агенції „Дністра“, приймають ся

КНИГАРНЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

у Львові, улица Академічна ч. 8.

продає слідуєчі книжки:

	зр. кр.
Юрій Федькович. Повісті і оповідання	— 20
Михайло Старпцький. В темряві, драма	— 20
Вас. Чайченко. Твори прозаїчні ч. I. 80 кр. ч. II. 50 кр., ч. III	— 80
— Книга казок, поезії часть II.	— 60
— Під хмарним небом, поезії ч. I.	1 —
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4-50 зр., з пересилкою	5 —
— Кобзар для дітей	— 20
Мих. Коцюбинський. „Хо“, оповідане	— 10
Девенко. Пани і люди, повість	— 80
— Салдатський розрух	— 10
Герінг-Герасимович. Що то є господарність	— 20
Осип Маковей. Поезії	— 10
— „Оферма“ — новеля	— 20
К. Т. Подоленко. За громаду, хроніка	— 20
Іван Франко. Жіноча неволя в руских піснях народних	— 35
— Без праці, оповідане	— 20
— Лис Микита Гоголя	— 50
— Украдене щасте, драма	— 30
Уманець і Спілка. Словар російско-український ч. I. і II. по	2 50
І. Баштовий. Українство на літературних повах з Московщиною	— 50
О. М. Партицький. Провідні ідеї в письмах Тар. Шевченка	— 35
Вас. Ріленко. „Іфігенія в Таврії“, драма	— 30
Записки Товариства імені Шевченка ч. I., II., III., IV., V. і VI. по	1 20
Ю. Кенан. Сибір ч. I. II.	1 20
Киріло Студинський. Лірики, студія	— 20
— Пересторога	1 —
Василь Щурат. Пісня про Ролянда	— 50
Леся Українка і Макс. Ставчинський. Книга пісень Г. Гейне	— 80
— На крилах пісень, збірник поезій	— 60
Павло Граб. Збірник поезій ч. I.	— 20
— З чужого поля, переклади ч. I.	— 20
Др. Огоновский: Історія рускої літератури II. 3 зр., III. ч. 1 і 2 — 4 зр., IV. 1 зр., а том I.	3 —
— Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1 50
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I.	1 —
— Чорна Рада, повість	— 80
Іван Нечуй. Повісті і оповідання	— 30
— Сьвітгляд українського народа	— 30
— Кайдашева сім'я, повість	— 50
— Навіжена, повість	— 20
— Над чорним морем, повість	— 90
— Хмари, повість	1 50
— Причена, повість	1 50
— Микола Джеря, повість	— 80
— Поміж ворогами	— 50
— Понализь	— 10

СИЛА КНИЖКИ

або

о просвіті народній.
Під таким заголовком вийшла брошура в Чернівцях

написана

учителем Дарієм Пігульком.

Ціна 25 кр., з пересилкою 27 кр. — Замовляти можна в редакції „Буковини“.

ВИЙШОВ

МОЛИТВЕННИК

виданий „Просьвітою“

в народній мові, великий, обіймаючий 640 сторін друку, найповніший зі всіх таких Молитвенників.

Молитвенник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуженя церковного, іменно: а) з Вечерні. б) з Повечерній малої, в) з Повечерній великої, г) з Утрені, д) Літургія сьв. Іоана Золотоустого, е) Молитви з часі сьв. Літургії. III. Тайни покаяня і пресьв. Евхаристії. IV. Молитви для різного віку, стану і в різних потребах V. Молитви в часі великого посту. VI. Молитви на празники а) Господські, б) Богородичні, в) Сьвятих VII.) Молитви сполучені з відпустами, VIII.) Акафіст до а) Ісуса Христа, б) Пресьв. Богородиці в) сьв. Отця Николая. IX.) Молебні до пресьв. Богородиці. X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господські, Богородичні і Сьвятих, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і інші пісні церковні. XII.) Місяцослов цілого року.

Сей молитвенник дістати можна в канцелярії товариства „Просьвіта“ і в книгарні Ставропигійській і перепл. заведеню Мих. Спозарского по таких цінах:

- 1) Молитвенник брошурований — зр. 70 кр.
- 2) оправлений на-пів в холотно з одвітними відтисками — „ 90 „
- 3) оправлений цілов холотно з золоченнями і відтисками 1 „ 10 „
- 4) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів 1 „ 30 „
- 5) оправлений на-пів в шкіру з золоченнями і відтисками 1 „ 10 „
- 6) оправлений ціло в шкіру з золоченнями і відтисками 1 „ 60 „
- 7) оправлений як під 6) з додатком золотих берегів 1 „ 80 „

Замовляючі поодинокі Молитвенники зволють присилати на оплату почти 20 кр.

Альбом заслужених Русинів.

Ціна 70 кр.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО „РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

мас на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаговану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888., 1889., 1890., 1891., 1892. 1893., 1894., по 1 ал. 20 кр. за рочник, а всі 9 ра-аом за 9 зр.

3 пересилкою поштовою 9 зр. 30 кр.

Чума горілчана.

Сумна історія для перестороги і науки бідним і богатим, старим і молодим перепоїв і тверезим руским читальникам присьвятити Омелян Попович. Книжка ся має 80 сторін і коштує 20 кр., поштою 25 кр.

ПРАВДА

ВІСТНИК

політики, науки і письменства, виходить двічі в місяць по ціні на рік 4 зр. пів року 2 зр., на чверть року 1 зр.

У Львові, улица Академічна, ч. 8.

Видає і за редакцію відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чопа.

